EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.6.2026
COM(2026) 221 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Polens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

{SWD(2026) 221 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Polens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser och hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar samt att förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som fastställs i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning av landsspecifika rekommendationer samt övervakning av genomförandet av dessa.

(2) Den 16 juli 2025 antog kommissionen ett förslag till förordning om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välstånd och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ([2]). Förslaget syftar till att öka unionsfinansieringens effektivitet genom att minska

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30 april 2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välstånd

fragmenteringen av den finansiella strukturen och stödja medlemsstaterna i samordningen av deras ekonomiska politik i enlighet med artikel 175 i EUF-fördraget.

(3) Den 25 november 2025 antog kommissionen på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Polen inte identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital samt ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([3]) den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.

(4) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är grundläggande förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Den europeiska planeringsterminen är anpassad till konkurrenskraftskompassen, vilket säkerställer att EU-medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med kommissionens strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

(5) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens ([4]). Planer för återhämtning och resiliens har, tillsammans med finansieringen från sammanhållningspolitiken, varit väsentliga för att uppfylla de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen, då planerna krävdes för att ändamålsenligt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under senare omgångar, och program finansierade av den europeiska sammanhållningspolitiken krävdes för att ta de landsspecifika rekommendationerna i beaktande. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla de reformer som stöds och genomförs inom ramen för faciliteten, i synnerhet dem som bidrar till att ta itu med utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.

(6) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Polen. Rapporten innehöll en bedömning av Polens framsteg med de relevanta landsspecifika rekommendationerna och en utvärdering av Polens genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Polen står inför. I landsrapporten bedömdes också Polens framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå

---

och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 final. Den föreslagna förordningen är för närvarande föremål för förhandlingar med medlagstiftarna.

[3] EUT C, C/2026/2434, 28 april 2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

[4] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(7) Den 21 januari 2025 antog rådet, efter kommissionens bedömning och rekommendation, en rekommendation om godkännande av Polens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan ([5]). Planen omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över fyra år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 6,3 % 2025, 4,4 % 2026, 4,0 % 2027 och 3,5 % 2028, vilket motsvarar de maximala kumulativa ökningstakterna, som beräknats med 2023 som basår, på 19,6 % 2025, 24,9 % 2026, 29,9 % 2027 och 34,4 % 2028. För åren 2025–2028 sammanfaller dessa maximala ökningstakter för nettoutgifter med den korrigeringsbana som rådet den 21 januari 2025 rekommenderade i enlighet med artikel 126.7 i EUF-fördraget, i syfte att få bukt med det alltför stora underskottet ([6]). På grundval av kommissionens bedömning av ändamålsenliga åtgärder av den 3 juni 2026 ([7]) är förfarandet vid alltför stora underskott i Polen vilande.

(8) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul på ett samordnat sätt för att stödja EU:s insatser för att snabbt öka försvarsutgifterna avsevärt ([8]), och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På begäran av Polen antog rådet den 8 juli 2025, efter en rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Polen att avvika från den rekommenderade maximala ökningstakten för nettoutgifter ([9]). Medan den nationella undantagsklausulen är aktiverad (2025–2028) kan Polen göra omprioriteringar i de offentliga utgifterna eller öka de offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.

(9) Den 30 april 2026 lämnade Polen in sin årliga lägesrapport för 2026 ([10]) om efterlevnad av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar som åtgärd mot de huvudsakliga utmaningar som identifierats i den europeiska planeringsterminens landsspecifika rekommendationer. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Polens halvårsvisa

---

5 Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Polens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/642, 10 februari 2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/642/oj.

6 Rådets rekommendation i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott i Polen att upphöra, antagen den 21 januari 2025. Alla handlingar som rör förfarandet vid alltför stora underskott i Polen finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Poland_sv.

7 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Europeiska investeringsbanken *Europeiska planeringsterminen 2026 – Vårpaketet*, COM(2026) 200 final.

8 Meddelande från kommissionen *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, Bryssel den 19 mars 2025, C(2025) 2000 final.

9 Rådets rekommendation av den 8 juli 2025 om tillåtelse för Polen att avvika från de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (Aktivering av den nationella undantagsklausulen), EUT C, C/2025/3971, 20 augusti 2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3971/oj.

10 De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på följande webbplats: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

rapporter om de framsteg som gjorts för att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241. Rapporten om åtgärder som vidtagits inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott ingår i den årliga lägesrapporten.

(10) Den reala BNP-tillväxten 2025 var 3,6 %, och HIKP-inflationen låg på 3,3 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 3,5 % 2026 och 2,8 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 3,6 % 2026 och 2,9 % 2027.

(11) Enligt uppgifter från Eurostat ([11]) ökade Polens offentliga underskott från 6,4 % av BNP 2024 till 7,3 % av BNP 2025. Ökningen av underskottet 2025 återspeglar främst högre utgifter för leveranser av militär utrustning, löner i den offentliga sektorn och sociala förmåner. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum väntas enligt kommissionens vårprognos 2026 ett underskott på 6,5 % av BNP 2026 och 6,3 % av BNP 2027. Minskningen 2026 återspeglar huvudsakligen begränsningar av de nationellt finansierade utgifterna, i synnerhet av ersättningar till anställda och investeringar, och nya diskretionära åtgärder på inkomstsidan. Minskningen av underskottet 2027 återspeglar huvudsakligen de antagna diskretionära åtgärderna på inkomstsidan.

(12) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([12]), som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, expansiv med 1,3 % av BNP under 2025. Den förväntas vara expansiv, med 0,3 % av BNP, 2026 och kontraktiv, med 1,7 % av BNP, 2027.

(13) Enligt uppgifter från Eurostat ([13]) ökade Polens offentliga skuld från 54,8 % av BNP i slutet av 2024 till 59,7 % av BNP i slutet av 2025. Ökningen av skuldkvoten 2025 återspeglar främst höga underskott och skuldökande stock- och flödesjusteringar till följd av försvarsinvesteringar. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum väntas enligt kommissionens vårprognos 2026 att skuldkvoten i förhållande till BNP ökar till 64,5 % i slutet av 2026, för att sedan öka ytterligare till 68,3 % i slutet av 2027. Ökningen 2026 och 2027 återspeglar främst höga underskott och skuldökande stock- och flödesjusteringar.

(14) På grundval av uppgifter från Eurostat ([14]) uppgick de totala offentliga försvarsutgifterna i Polen till 3,4 % av BNP 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de ligga på samma nivå 2026. Detta motsvarar en ökning med 1,8 procentenheter av BNP jämfört med referensåret 2021.

(15) Unionen är fortsatt utsatt för risker för avbrott i energiförsörjningen och förhöjd prisvolatilitet, som förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora offentligfinansiella kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Polen

---

11 Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

12 Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Den syftar till att bedöma den ekonomiska impulsen från finanspolitiken, både den som finansieras nationellt och den som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

13 Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

14 Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

antagit finanspolitiska åtgärder för att begränsa effekterna av de höga energipriserna för hushåll och företag ([15]). Dessa omfattar icke riktade sänkningar av punktskatterna och mervärdesskatten på bränslen som gällt fram till den 15 maj 2026. Enligt kommissionens vårprognos 2026 väntas den offentligfinansiella kostnaden för dessa åtgärder uppgå till omkring 0,1 % av BNP 2026. Om åtgärderna i fråga skulle fortsätta att gälla fram till slutet av 2026, beräknar kommissionen att den offentligfinansiella kostnaden för dem skulle uppgå till 0,4 % av BNP 2026.

(16) På grundval av kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Polen med 8,5 % 2025 och kumulativt med 22,9 % under 2024 och 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten och motsvarar en avvikelse på 0,9 % av BNP på årsbasis. Även för 2024 och 2025 sammantaget ligger nettoutgifternas kumulativa ökningstakt över den rekommenderade maximala ökningstakten, motsvarande en avvikelse på 1,2 % av BNP, uttryckt kumulativt. Den beräknade avvikelsen ligger dock inom flexibiliteten för den nationella undantagsklausulen med hänsyn till de ökade försvarsutgifterna.

(17) På grundval av kommissionens beräkningar förväntas nettoutgifterna i Polen öka med 4,0 % under 2026 och kumulativt med 27,9 % under 2024, 2025 och 2026. Den beräknade nettoutgiftsökningen 2026 ligger under den rekommenderade maximala tillväxttakten. Vid en gemensam bedömning av 2024, 2025 och 2026 ligger nettoutgifternas beräknade kumulativa ökningstakt över den rekommenderade maximala ökningstakten, motsvarande en avvikelse på 1,0 % av BNP, uttryckt kumulativt. Baserat på nuvarande prognoser för försvarsutgifterna ligger dock den beräknade avvikelsen inom flexibiliteten i den nationella undantagsklausulen.

(18) De offentliga utgifterna har ökat snabbt på senare år, till följd av många politiska prioriteringar, däribland ökade utgifter för försvar och socialpolitik. År 2025 nådde de 50,9 % av BNP, mer än EU-genomsnittet på 49,5 % av BNP. De offentliga finansernas effektivitet är en fortsatt svårighet, eftersom de sociala förmånerna är i hög grad oriktade och inte behovsprövade på hushållsnivå, vilket har lett till ett välfärdssystem med begränsad omfördelningsförmåga. De utgiftsöversyner som utförts sedan 2024 hade en begränsad inverkan när det gällde omfördelning av utgifter.

(19) Utöver en rationalisering av utgifterna behövs intäktskällor för att ombalansera de offentliga finanserna och hålla den offentliga skuldsättningen hållbar. Skatteintäkterna som procentandel av BNP ligger fortfarande avsevärt under EU som helhet, trots att det observerades en gradvis ökning 2024 och 2025. Polens skattemix kännetecknas av ett relativt lågt beroende av beskattning på arbete, då intäkterna från personlig inkomstskatt ligger markant under EU-genomsnittet, medan konsumtions- och kapitalskatter står för en högre andel av de totala intäkterna. Skattebasen skulle kunna breddas så att den innefattade nya källor utan att det hindrar den ekonomiska tillväxten. För att mobilisera ytterligare intäkter behövs det också kraftigare insatser för att förbättra skattemoralen. Även om efterlevnadsgapet för mervärdesskatt (moms) har smalnat av, är det fortfarande betydande. Ett högt efterlevnadsgap är också beräknat för bolagsskatten.

(20) Det går att se en nedåtgående trend vad gäller tillräckliga pensionsförmåner. Förmånskvoten – genomsnittspensionen i förhållande till genomsnittslönen – minskade från 66 % 2005 till 55 % 2024. Om man begränsade den vidare minskning av förmånskvoten som förutses vid en oförändrad politik, skulle det enligt

[15] Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (4 maj 2026).

uppskattningar i 2024 års rapport om åldrande innebära 2,5 procentenheter av BNP i högre pensionsutgifter senast 2045. Det skulle innebära en risk för pensionssystemets hållbarhet. Det uppskattas att hälften av alla pensionärer senast 2040 kommer att få en pensionsförmån som är lika med den lagstadgade miniminivån. Det skulle främst gälla för kvinnor vars låga arbetsmarknadsdeltagande (48,3 %, mot 59,4 % i EU, åldern 55–64) återspeglar deras lägre pensionsålder. Egenföretagare som betalar minimiavgifter till pensionen, och de som har civilrättsliga anställningsavtal som omfattar pensionspremien under minimitröskeln, löper också risk för pensionsfattigdom. Pensionssystemet kännetecknas vidare av en hög fragmentering, med kostsamma särskilda ordningar för utvalda yrken. KRUS, det största särskilda pensionssystemet, är ägnat åt jordbrukare, som utgör över 10 % av alla pensionärer i Polen, och är kraftigt subventionerat från statsbudgeten (ca 0,7 % av BNP 2025). De sociala avgifterna från storjordbrukare återspeglar inte deras inkomstnivåer, vilket påverkar pensionernas tillräcklighet. De regler som styr pensionsrättigheter i KRUS, och beräkningen av hur man överför pensionskapital till det allmänna pensionssystemet, stimulerar inte heller jordbrukarna att gå över till det allmänna systemet, särskilt inte dem som har betalat avgifter till KRUS under betydande perioder. Andra yrken, såsom uniformerad personal eller domare och åklagare, får pensioner utan att betala avgifter och är därför helt beroende av statsbudgetens subventioner.

(21) Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt och meningsfullt sätt och i god tid är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument, och även i samband med den europeiska planeringsterminen.

(22) Genomförandet av sammanhållningspolitiska program, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, ligger i Polen över den genomsnittliga takten på EU-nivå, både sett till projekturval och utbetalningar. Det är viktigt att behålla nuvarande momentum och samtidigt maximera investeringarnas inverkan på plats. Polen vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att öka konkurrenskraften och tillväxten. Trots detta kan vissa områden behöva stärkas ytterligare vid genomförandet, däribland de som gäller frigörande från fossila bränslen och rättvis omställning. Det är mycket viktigt att se till att de nya investeringar som Polen identifierade i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, främst de som är kopplade till de fem prioriteringarna i förordningen om halvtidsöversyn([16]), genomförs på ett snabbt och ändamålsenligt sätt.

(23) Polen har åtskilliga svårigheter när det gäller förenkling, forskning och innovation, energi, klimat och vattenförvaltning, kompetens och utbildning, inkludering av mindre gynnade grupper och segmentering av arbetsmarknaden, samt bostäder.

(24) Även om regelverket i Polen allmänt taget främjar konkurrens står landet fortfarande inför vissa utmaningar när det gäller lagstiftningens komplexitet och säkerställande av en effektiv institutionell ram. 71 % av företagen anser att företagslagstiftning är ett

[16] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

hinder för dem när de investerar i Polen([17]), och de kostnader som företag och i synnerhet små och medelstora företag måste ta för att efterleva arbets- och skattesystemen är jämförelsevis höga. Enligt EIB:s investeringsundersökning har andelen företag i Polen som avsätter mer än 10 % av sin personal till att hantera lagstadgade krav sjunkit avsevärt (från 25 % 2024 till 19 % 2025) men ligger högt över EU-genomsnittet på 11 %. Arbetsmarknadens parter deltar också fortfarande bara i begränsad omfattning i lagstiftningsprocessen, och berörda parter rapporterar fortgående brister i hur rådet för social dialog fungerar. Systemet för offentlig upphandling präglas fortsatt av att endast ett begränsat antal företag lämnar in anbud samt av utdragna och komplexa förfaranden. Att ytterligare förbättra digitaliseringen av den offentliga upphandlingsprocessen och planera framåt, däribland genom att tillkännage långsiktiga upphandlingsplaner, kan avhjälpa svårigheterna. Regelverksmässiga och administrativa hinder påverkar handeln med varor och tjänster inom EES, med nationella förpacknings- och avfallsregler som medför bördor med att efterleva reglerna.

(25) Trots åratal av stabil ekonomisk tillväxt och förbättrade levnadsstandarder tampas Polen fortfarande med betydande skillnader i utveckling både mellan och inom sina regioner, och då även mellan stads- och landsbygdsområden. Särskilt östra Polen har alltjämt sämre förutsättningar, då det med en BNP per capita på 61,3 % av EU-genomsnittet 2024 ligger bland de fattigaste regionerna i unionen. För regionerna vid EU:s yttre östra gräns har situationen förvärrats ytterligare av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som har ökat säkerhetsoron och den ekonomiska osäkerheten och gjort dessa regioner mindre tilltalande för både investerare och invånare. Många områden, i synnerhet de utanför de större stadsområdena, lider av otillräcklig administrativ kapacitet och ojämlik tillgång till nödvändiga offentliga tjänster, däribland utbildning, hälso- och sjukvård, barnomsorg och transporter, vilket gör dem ännu mindre attraktiva. Innovationen i de östra och nordvästra regionerna är begränsad, även investeringarna i innovation, och det begränsar deras produktivitetstillväxt och tillgången till arbetstillfällen av hög kvalitet.

(26) Polens ekonomiska tillväxt och konkurrenskraft är allt mer beroende av landets förmåga att utnyttja vetenskapens och innovationens potential. Trots stadiga ökningar av näringslivets FoU-utgifter är Polens innovationsresultat fortfarande begränsade, med ett FoU-resultat på endast 65,9 % av EU-genomsnittet 2025 – en förbättring med 2,6 procentenheter från 2024. Samarbetet mellan forskning och näringsliv är begränsat, vilket försämrar Polens förmåga att kommersialisera sin forskning. Detta problem förvärras av att forskarna har otillräckliga incitament att arbeta ihop med industrin, till exempel för att kommersialiseringsresultaten inte värderas tillräckligt i bedömningen av vetenskaplig verksamhet. Det blir nödvändigt att göra forskningskarriärer mer attraktiva och ytterligare modernisera de vetenskapliga institutionerna. I arbetet för att främja innovation behöver det ingå att uppdatera och effektivisera strategier för smart specialisering. Att ytterligare utveckla en miljö som stöder tekniköverföring, uppbyggnad och uppskalning av uppstartsföretag, och säkerställa deras tillgång till stabil och tillförlitlig finansiering, är bland de viktigaste stegen mot att uppnå ett högpresterande innovationsekosystem.

(27) Trots goda framsteg kvarstår alltjämt problem med digitaliseringen av offentliga tjänster och allmänhetens och företagens tillgång till dem, som fortsatt ligger under

[17] *EIB Investment Survey 2025: Poland overview*.

EU-genomsnittet, i synnerhet för allmänheten där Polen får ett värde på 71 jämfört med EU-genomsnittet på 82. Begränsningarna av interoperabiliteten, av datadelningen mellan offentliga system och av engångsprincipen vid datainsamling undergräver användarvänligheten och gör att digitaliseringen av offentliga tjänster får mindre potential att minska den administrativa bördan, samtidigt som sektorer som rättsväsendet skulle ha fördel av ytterligare digitalisering för att förbättra effektiviteten och tillgängligheten. Polen har ännu inte fullt utnyttjat gränsöverskridande datautbyte, och missar därmed möjligheter att effektivisera administrativa förfaranden i synnerhet genom ökad användning av strukturerade dataformat.

(28) Små och medelstora företags användning av digital teknik är i Polen fortfarande under EU-genomsnittet, något som begränsar produktiviteten och innovationen. Även om andelen har ökat var det bara 59 % av de polska små och medelstora företagen som nådde digital intensitet på en grundläggande nivå 2025 (jämfört med EU-genomsnittet på 71,4 %). Införandet av avancerad teknik som AI släpar också efter, något som kan hämma den framtida tillväxten. Polen skulle ha nytta av ytterligare stimulans till investeringar och specialiserat kunskapsstöd inom digitalisering, för att främja införande av avancerad teknik och kompetensutveckling för anställda, samt av att delta i EU-omfattande initiativ.

(29) Polens bostadsmarknad har på senare år kännetecknats av lågt bostadsutbud och mindre överkomliga kostnader. Huspriserna och hyrorna har ökat snabbt sedan 2015, särskilt i städerna. Investeringarna i bostäder är fortfarande de lägsta i EU, samtidigt som bostadskvaliteten och boendeförhållandena är fortsatt problematiska, med hög trångboddhet. För att hantera detta behövs det en lång rad åtgärder, särskilt inriktade på strategier på utbudssidan, däribland att förbättra regelverken på bostadsmarknaden så att man ökar tillgången till bostäder till överkomlig kostnad, förbättrar deras kvalitet och saktar ned bostadsprisinflationen.

(30) Polens bostadspolitiska strategier är fragmenterade. Det finns olika program utspridda över flera ministerier med prioriteringar som konkurrerar, och det finns inget organ som samordnar bostadspolitiken på central nivå. Det finns ingen centraliserad analys av bostadsbehoven och av det befintliga beståndet (inte heller lokalt). För att lösa detta skulle Polen behöva införa samordning av bostadspolitiken på central nivå och mellan de statliga och lokala förvaltningarna, och skapa en långsiktig bostadsstrategi med en tydlig väg för att hantera de allt mindre överkomliga kostnaderna och den sjunkande tillgången till bostäder, förbättra bostadskvaliteten och genomföra övervakningsverktyg (vid sidan av en mekanism för flernivådatainsamling med fokus på tomma fastigheter) för att bättre identifiera och ta sikte på de specifika lokala bostadsbestånden och bostadsbehoven.

(31) Tillgången till subventionerade, kommunala bostäder till överkomlig kostnad är låg i Polen, och utsatta grupper stöter på särskilda hinder (däribland diskriminering och tillgänglighetshinder). Det stora gapet i bostadsbyggande bidrar till bostadsbristen och till begränsad tillgång till bostad för grupper med särskilda behov. För att öka bostadsutbudet, förbättra kvaliteten på det och fokusera bättre på särskilda gruppers behov, skulle Polen behöva utöka och modernisera sitt system och sina program för subventionerade hyresbostäder till överkomlig kostnad, med en stabil, långsiktig strategi och finansiering för kommunala bostadsprogram, vidare införa program för renovering och rehabilitering av oanvända byggnader till bostäder, utöka uthyrningsbyråerna för subventionerade hyresbostäder samt utveckla bostadscentrerade lösningar för utsatta grupper som äldre, personer med funktionsnedsättning och hemlösa.

(32) Polens regler med avseende på hyres- och bygglagar och tillämpningen av dem påverkar negativt bostadsutbudet och tillgången till bostäder till överkomlig kostnad. Det rättsliga skyddet och rättigheterna på hyresmarknaden är obalanserade, eftersom den nuvarande lagstiftningen inte tillräckligt och jämlikt skyddar rättigheterna för vare sig hyresvärdar eller hyresgäster. Hyresvärdarna måste använda vräkningsförfaranden som är utdragna och kostsamma även när hyresgästerna bryter mot sina hyresavtal, och hyresgästerna för sin del kan drabbas av långsiktig hyresmässig instabilitet, eftersom lagen inte reglerar hyreshöjningar på ett tydligt sätt och uppsägningstiderna ofta inte respekteras. Ett mer balanserat sätt att hantera hyresvärdarnas rättigheter och hyresgästernas trygghet, och förbättra efterlevnaden av befintlig lagstiftning, skulle underlätta stabila, långsiktiga uthyrningar. Regleringsförfarandena i byggnadssektorn skulle också kunna förbättras för ett snabbare och mindre kostsamt bostadsbyggande.

(33) Polen är en av få medlemsstater som ännu bygger fastighetsskatten på en mycket låg maxschablonsats som sätts centralt i lagen i stället för på en fastighets värde. Det ger upphov till ett regressivt fastighetsskattesystem och bidrar till en spekulativ efterfrågan på investeringar, i och med att fastigheter taxeras avsevärt lägre än mer riskfyllda finansiella tillgångar såsom aktier, vilket höjer fastighetsprisinflationen. Detta skulle kunna åtgärdas genom att beskattningssystemet ändrades till värdebaserad beskattning av mark eller fastigheter (via en markvärdesskatt eller fastighetsskatt), vilket skulle förbättra dess progressivitet och åtgärda incitament som bidrar till kraftigt stigande bostadspriser och lågt utbud på grund av tomma eller dåligt använda fastigheter eller tomter.

(34) Trots ansträngningar på senare tid finns det fortfarande flaskhalsar i nätet som får energiomställningen att gå långsammare. År 2025 avslogs anslutningsansökningar för ca 42 GW i förnybar kapacitet. Det är över den totala kapacitet som är installerad i förnybara källor i Polen. För att åtgärda dessa flaskhalsar siktar den systemansvariga för överföringssystem på att prioritera investeringar i överföringsnät, en nord-sydlig överföring samt särskilda korridorer till ny kapacitet som just nu är under utveckling (både havsbaserad kraft och kärnkraft), integration av överföring- och distributionsnät samt flexibilitetslösningar. Det behövs ytterligare en ansträngning för att göra det polska energisystemet mer flexibelt, däribland genom gränsöverskridande elhandel, för att undvika inskränkning av förnybara energikällor och begränsa pristoppar under toppbelastningstider. Den gränsöverskridande sammanlänkningen är för närvarande på en låg nivå, och Harmony Link till Litauen är det enda pågående projektet. Begränsningar av kapacitetstilldelningen har systematiskt kopplat bort Polens elpriser från EU-marknaden och bidrar nu till högre priser. Användningen av tilldelningsbegränsningar håller på att gå ned i viss mån, men samtidigt aktiveras tilldelningsbegränsningarna oroväckande ofta med tanke på att det i slutändan leder till inskränkning av förnybara energikällor.

(35) P.g.a. beroendet av dyra fossila bränslen för elproduktion, och bristen på icke-fossil flexibilitet och sammanlänkning, var Polens genomsnittliga grossistpriser på el de nionde högsta i EU 2025, något som gör energipriserna mindre överkomliga. Den vidare utbyggnaden av förnybara energikällor begränsas även av sådant som inte har med nätet att göra. Sett till slutkundspriser håller den oproportionerligt höga skattebördan på el (jämfört med naturgas) på att undergräva elektrifieringen i Polen, både för industrisektorer och hushåll. Industrikonsumenter betalar omkring tre gånger mer för el än för gas, och skatter och avgifter utgör en tredjedel av deras elräkning. I uppvärmningssektorn håller skattebördan på el på att hindra utvecklingen av värmepumpar. Polens kolgruvsektor är kraftigt subventionerad och förbrukar

budgetmedel som annars skulle kunna användas bland annat till att påskynda omställningen till ren energi och industrins omställning. Subventioner till fossila bränslen som varken motverkar energifattigdom på ett riktat sätt eller bemöter verkliga farhågor beträffande energitryggheten kan betraktas som en prioritering för utfasning.

(36) För industrins omställning saknas det en sammanhängande strategisk och rättslig ram som kan anpassa de politiska incitamenten, infrastrukturplaneringen och det ekonomiska stödet efter målen att påskynda investeringar i prioriterade sektorer. Viktiga ingripanden för att fasa ut fossila bränslen – elektrifiering, utbyggnad av platsbaserad förnybar energi, användning av grön vätgas samt utbyggnad av avskiljning, användning och lagring av koldioxid – genomförs stegvis snarare än strukturellt. Utfasningen av kol utgör stora ekonomiska och sociala svårigheter för de regioner som fortfarande är beroende av gruvdrift och utsläppsintensiva industrier. En samordnad strategi för industriell omställning blir nyckeln till att begränsa tappet i konkurrenskraft, samtidigt som det gynnar innovation och tillväxt i dessa regioner.

(37) Både fjärrvärme och individuell värme är fortsatt beroende av kol, och där finns strukturella svårigheter med avkarboniseringen. Förnybara bränslen står för endast 21 % av den energi som används till värme och kyla i alla sektorer. En övergång från kol- till gasbaserad samproduktion är på gång i fjärrvärmesektorn, men integrationen av förnybara energikällor släpar efter. Kol står fortfarande för 60 % av fjärrvärmemixen, medan utbyggnaden av förnybara system baserade på låga utsläpp är begränsad till demonstrationsprojekt och ett fåtal mindre städer. Framstegen med avkarboniseringen hänger på att man påskyndar diversifieringen av värmekällorna och moderniseringen av näten samt planerar att utnyttja potentialen i att använda spillvärme. Omkring 15 % av de polska hushållen använder fortfarande kol till individuell värme – flest i EU i absoluta tal, vilket också märks på en av de sämsta luftkvalitetsnivåerna i EU. En jämförbar andel hushåll beräknas också löpa risk för energifattigdom p.g.a. höga energikostnader och dålig byggnadseffektivitet. Vidare insatser för att minska beroendet av kol och förbättra energieffektiviteten är nyckeln till att få ned utsläppen och luftföroreningarna. Värme och kyla står för 81 % av bostädernas energiförbrukning.

(38) Övergången till hållbara transporter är fortfarande problematisk i Polen, där utsläppen från vägtransporterna nästan har fördubblats de två senaste årtiondena. Det går långsamt att börja använda elfordon till privata transporter och godstransporter, p.g.a. att stimulansen, inklusive den offentligfinansiella, och laddningsinfrastrukturen är otillräckliga. Genom att stödja och samordna utvecklingen av utsläppsfri och intermodal kollektivtrafik kan man ytterligare stödja arbetet med avkarbonisering, samtidigt som det främjar bättre konnektivitet.

(39) Polen är utsatt för höga risker för torka, översvämning, värmeböljor och extrema väderhändelser, som hotar den ekonomiska säkerheten och människors välbefinnande. Polen saknar fortfarande en uppdaterad nationell klimatanpassningsstrategi som bygger på den senaste tillgängliga riskbedömningen. Arbetet med att uppdatera den strategi som antogs 2013 väntas inte vara slutfört förrän 2027. Detta hindrar planeringen av anpassningsinsatser och lokala, regionala och nationella myndigheters samordning med att hantera de akuta behoven av att höja klimatresiliensen och beredskapen. Klimatförändringarna förvärrar miljöriskerna, och vattnets resurser och ekosystem är särskilt sårbara. Oförminskad vattenförorening från industriell verksamhet i kombination med högre temperaturer är alltjämt ett angeläget problem, som hotar sötvattenresurserna. För att skydda och återställa ekosystem krävs det starkare incitament, däribland ekonomiska sådana och i linje med principen om att

förorenaren betalar, för att bekämpa föroreningar och främja hållbar användning. Naturresurser är också en faktor vid bekämpning av klimatförändringar, men koldioxidupptagen i Polen är inte tillräckligt ambitiösa för att man ska klara sitt mål för 2030 i fråga om markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk. Det behövs fler politiska strategier för att gynna hållbart våtmarks- och torvmarksjordbruk och hållbar förvaltning av stadsbebyggelse.

(40) Med anledning av hur viktigt humankapitalet är för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende, rekommenderade rådet 2026 att medlemsstaterna skulle vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med humankapitalrelaterade strukturella problem på områdena kompetens och utbildning, som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationer som riktades till Polen 2026 kan bidra till att genomföra rådets rekommendation om humankapital i unionen.

(41) Nedåtgående grundläggande färdigheter och tilltagande ojämlikhet i utbildningsväsendet är ett fortsatt problem. Sedan 2018 har underprestationerna i grundläggande färdigheter bland 15-åringar ökat mer än EU-genomsnittet. Regionala klyftor finns kvar både i fråga om utbildningsresultat och tillgång till utbildning. Det finns svårigheter vad gäller inkluderande utbildning, med en hög andel studerande med särskilda utbildningsbehov i segregerade miljöer. För att underlätta övergången till vanlig utbildning för elever med funktionsnedsättning skulle Polen ha nytta av att utarbeta en inkluderande utbildningsstrategi, förstärkta stödtjänster och riktad lärarutbildning. Genom att utarbeta en långsiktig strategisk modell för inkluderande utbildning skulle man lättare kunna engagera berörda parter, genomföra omfattande åtgärder samt bredda tillgången till inkluderande utbildning för alla studerande. Dessutom fungerar otillräcklig grön och digital kompetens fortfarande som flaskhalsar för den dubbla omställningen. 2025 hade exempelvis endast hälften av den polska befolkningen i åldrarna 16–74 åtminstone grundläggande digitala färdigheter, under EU-genomsnittet. Polen skulle ha nytta av en mer heltäckande strategi för att hantera kompetensbrist i samband med den dubbla omställningen, och även i bredare bemärkelse av att närmare följa upp och utvärdera reformer och investeringar i kompetens på alla nivåer.

(42) Polen har fortfarande ett ihållande lågt antal inskrivna studerande och en låg andel som tar examen på studieprogram om naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM), och detta begränsar landets innovationskapacitet. Ett mer integrerat förhållningssätt till STEM-utbildning (innefattande bättre karriärmedvetenhet, mentorskap, uppsökande verksamhet till mindre gynnade grupper) skulle också vara till nytta för att uppmuntra studerande (särskilt kvinnor) att göra karriär inom STEM.

(43) Att förse lärare med den kompetens som behövs och förbättra kvaliteten på deras utbildning är alltjämt en betydande svårighet när man ska bemöta nedgången i grundläggande färdigheter. Lärarbristen finns kvar och kan förvärras, då problemen med att locka och behålla ny personal kvarstår. Dessutom visar den låga andelen grundskollärare under 30 år att det behövs mer attraktiva karriärbanor för lärare. För att underlätta ett framgångsrikt genomförande av läroplansreformen och förbättra lärarnas karriärutsikter skulle Polen behöva säkerställa en tillräckligt bemannad lärarstyrka, modernisering av den grundläggande lärarutbildningen och ihållande investeringar i deras yrkesutveckling (däribland i fråga om inkluderande utbildning).

(44) Det kvarstår farhågor kring yrkesutbildningssystemets relativt låga effektivitet, trots höga deltagandesiffror. Sysselsättningsgraden för nyligen utexaminerade från yrkesutbildningar har gått ned och är kvar under EU-genomsnittet. Om man identifierar grundorsakerna till yrkesutbildningsexaminerades sämre arbetsutsikter – närmare bestämt sett till låga grundläggande färdigheter, programmens begränsade relevans på arbetsmarknaden samt kompetensglapp – och har en särskild evidensbaserad handlingsplan för att hantera dem, kan det förbättra situationen för utexaminerade. Detta kan kompletteras med åtgärder för att förbättra undervisningskvaliteten (inklusive att åtgärda lärarbrist och utbildningsgap), bättre anpassa läroplanerna efter arbetsmarknadens behov inklusive digital och grön kompetens, samt samordna bättre med strategierna för vuxenutbildning. Deltagandet i vuxenutbildning är fortfarande markant under EU-genomsnittet, särskilt inom icke-formellt lärande, och det har hittills bara uppnåtts begränsade framsteg. Bara en femtedel av den vuxna befolkningen deltog i utbildning 2024, långt under EU-genomsnittet och målet för 2030. Vuxenutbildningssystemet är alltjämt fragmenterat eftersom förvaltningen är utspridd på olika ministerier och regionala aktörer, och eftersom man i hög grad förlitar sig på projektbaserad finansiering. Detta medför begränsad samstämmighet i systemet. Systemet skulle därför gynnas av kraftigare samordning och finansiering på nationell nivå.

(45) Integreringen av mindre gynnade grupper på arbetsmarknaden utgör fortfarande problem. Funktionsnedsättning och sjukdom är även nu en framträdande orsak till inaktivitet: skillnaden i sysselsättning för personer med funktionsnedsättning ökade ytterligare från 33,9 procentenheter 2023 till 35,6 procentenheter 2024. Arbetskraftsdeltagandet för personer med funktionsnedsättning är bara något över 50 %. Det har gjorts framsteg med att reglera och förbättra tillgången till barnomsorgstjänster, i hög grad med stöd av medel från ESF+ och faciliteten för återhämtning och resiliens, men kvinnors deltagande på arbetsmarknaden är alltjämt lågt och påverkas av regionala skillnader. Kompetensen hos arbetstagare från länder utanför EU är ännu dåligt utnyttjad på arbetsmarknaden. År 2023 arbetade nästan varannan medborgare i länder utanför EU under sin kvalifikationsnivå, trots deras höga deltagande på arbetsmarknaden. Det finns utrymme för att fortsätta arbetet med att göra den offentliga arbetsförmedlingen mer effektiv och därmed kunna ge mer riktat stöd för att få in mindre gynnade grupper på arbetsmarknaden.

(46) De civilrättsliga anställningsavtalens andel av den totala sysselsättningen har ökat. Dessutom står enskilda näringsidkare utan personal för en betydande andel av den totala sysselsättningen, en andel som överträffar EU-genomsnittet. Ingen av dessa grupper omfattas helt av socialt skydd, då sjukförsäkring är frivilligt och det finns rättsliga bestämmelser som möjliggör nedsatta sociala avgifter, vilket kan inverka negativt på framtida förmåner inklusive pensioner. Detta leder till skattearbitrage (för skatter och sociala avgifter) med olika typer av anställningsavtal, där skattekilen ökar med inkomsten. Samtidigt som förekomsten av kollektivförhandlingar är den lägsta i EU är det vanligare att de tillämpas på företagsnivå än på sektorsnivå, vilket på det hela taget försvagar arbetstagares och egenföretagares förhandlingsposition.

(47) Den långvariga vården och omsorgen är inte förberedd på att tillgodose de växande demografiska utmaningarna. De offentliga utgifterna för långvarig vård och omsorg är fortfarande låga och går i hög grad till särskilda boenden (betydligt mer än EU-genomsnittet), medan program som syftar till att utveckla vård i hemmet eller samhällsbaserad vård alltjämt är underfinansierade eller i hög grad beroende av EU-finansiering. Detta tar sig uttryck i höga patientavgifter för behövande personer och ett

starkt beroende av informell vård för hembaserade tjänster. Polen skulle gynnas av att förbättra kvaliteten på och tillgången till långvarig vård och omsorg, särskilt hemvård och samhällsbaserad vård, och bl.a. genom att öka den tillhörande finansieringen och dess hållbarhet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Polen att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Fortsätta att följa de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025 i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra, samtidigt som man använder flexibiliteten för högre försvarsutgifter enligt den nationella undantagsklausulen. Stärka försvarsutgifterna och beredskapen samtidigt som man säkerställer utgiftseffektivitet och gradvis anpassar budgeten för att upprätthålla strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att alla åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga, inriktade på att skydda utsatta hushåll och tar hänsyn till de energiintensiva företagens behov, samt bevarar incitamenten till energibesparingar och samtidigt säkerställer att deras offentligfinansiella kostnader är förenliga med åtagandena i unionens finanspolitiska ram. Förbättra effektiviteten i de offentliga utgifterna, däribland genom bättre riktade sociala förmåner och utökad omfattning av utgiftsöversynerna. Bredda de offentliga intäkterna, däribland genom att lägga större vikt vid de källor som är mindre skadliga för tillväxten och genom att förbättra skattemoralen. Förbättra tillräckligheten i pensionssystemet och samtidigt bevara den långsiktiga hållbarheten genom att höja den faktiska pensionsåldern, åtgärda kvinnors och egenföretagares pensionsfattigdom och reformera de särskilda pensionssystemen.

2. Säkerställa kontinuiteten i reformer och investeringar som genomförts inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Fortsätta ansträngningarna för att genomföra sammanhållningspolitiska program, vid behov med grund i omfördelningen till strategiska prioriteringar och flexibiliteter i halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen. Hantera de unika socioekonomiska utmaningar samt utmaningar på säkerhets- och civilförsvarsområdet som särskilt påverkar regioner vid EU:s yttre gräns i öster.

3. Förenkla lagstiftningen, förbättra regleringsverktygen och se till att den rättsliga ramen är stabil och tydlig. Främja konkurrens i offentliga upphandlingsförfaranden för att göra dem effektivare och mindre betungande, och säkerställa att offentlig upphandling planeras långsiktigt. Stärka kopplingarna mellan vetenskap och näringsliv genom att skapa kraftigare incitament för kommersialisering av forskningen och bygga upp en effektiv väg framåt för investeringsfärdiga projekt. Modernisera systemet för offentlig forskning och göra forskarkarriärer mer attraktiva och säkerställa hållbar finansiering till forskning och innovation. Göra företagsklimatet mer innovationsvänligt, däribland för uppstartsföretag och expanderande företag. Minska de territoriella klyftorna, i synnerhet genom större tillgång till och kvalitet på offentliga tjänster och infrastruktur och även sett till forskning och innovation. Bygga upp administrativ kapacitet och förbättra effektiviteten genom att utnyttja e-tjänsternas interoperabilitet och engångsprincipen för datainsamling till digitalisering. Höja de små och medelstora företagens digitala intensitet, och samtidigt prioritera stöd till avancerad teknik. Öka tillgången till och kvaliteten på bostäder till överkomlig kostnad genom effektiv bostadspolitisk samordning och effektiva bostadspolitiska strategier, utökade program för subventionerade bostäder till överkomlig kostnad, förbättrade regelverk och reviderad fastighetsbeskattning.

4. Rejält höja energisystemets flexibilitet, öka de gränsöverskridande sammanlänkningarna och elhandeln och ta bort begränsningarna för vidare utbyggnad av förnybara energikällor. Främja balanserade elprissignaler för att stimulera till elektrifiering och fasa ut subventioner till fossila bränslen, i synnerhet dem som gäller kolgruvdrift. Möjliggöra omställning till ren industri och gynna innovationsinriktade omställningsstrategier för kolberoende regioner. Minska beroendet av fossila bränslen i uppvärmningssektorn i kombination med att modernisera byggnader värmemässigt. Främja avkarbonisering i transporter, kombinerat med den möjliggörande infrastrukturen. Bygga upp klimatresiliens genom funktionell styrning av anpassningen, återställning av ekosystem och hållbar användning av naturresurser.

5. Främja kvalitativ och inkluderande utbildning och åtgärda arbetskrafts- och kompetensbrist. Utöka deltagandet i STEM-ämnesområden i den högre utbildningen och behandla lärarbristen och kvaliteten på lärarutbildningen. Göra yrkesutbildningen ytterligare effektiv. Underlätta och öka vuxnas deltagande i utbildning. Öka mindre gynnade gruppers deltagande på arbetsmarknaden, särskilt personer med funktionsnedsättning, genom att bl.a. tillhandahålla specialanpassat arbetsmarknadsstöd. Minska arbetsmarknadens segmentering i samråd med arbetsmarknadens parter, genom att motverka skattearbitrage mellan typer av anställningsavtal och förbättra tillgången till socialt skydd. Öka tillgången till och kvaliteten på långvarig vård och omsorg.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande